

2022. december 30. – Szent Család ünnepe – Mt 2,13-15.19-23

Miután ők elvonultak, íme, az Úr anyaga megjelent Józsefnek álmában és így szólt: „Kelj föl, vedd magad mellé a gyermeket és anyját, és menekülj Egyiptomba! Maradj ott, amíg nem szólok neked! Heródes ugyanis keresni fogja a kisgyermeket, hogy megölje őt.” Erre ő fölkel, éjjel magához vette a gyermeket és anyját, és eltávozott Egyiptomba. Ott volt Heródes haláláig, hogy beteljesedjék az Úr szava, amit a próféta által mondott: „Egyiptomból hívtam az én fiamat” [Óz 11,1]. Amikor Heródes bevégezte életét, íme, az Úr anyaga megjelent álmában Józsefnek Egyiptomban és így szólt: „Kelj föl, vedd magadhoz a kisgyermeket és anyját, és menj Izrael földjére. Meghaltak ugyanis, akik a gyermek életére törtek.” Ő fölkel, maga mellé vette a kisgyermeket és annak anyját, és bement Izrael földjére. Mivel meghallotta, hogy Arkelausz uralkodik Júdeában apja, Heródes helyett, félt odamenni. Miután álmában intést kapott, eltávozott Galilea vidékeire. Odaérve egy Názáretnek nevezett városban telepedett le, hogy így beteljesedjék, amit a próféták mondtak: „Názáretinek fogják hívni.”

Mária és József az összeírás idejére érkezett Dávid városába, Betlehembe, ahol megszületett Jézus. A mai evangéliumi rész a Szent Család Egyiptomba menekülését beszéli el, majd visszatérésüket Izrael földjére, egészen Galilea Názáret nevű városába.

A történeti hitelesség szempontjából elgondolkodtató, hogy Máté evangéliumán kívül a korabeli forrásokban nincs nyoma Heródes kegyetlen tetteinek, ami a Szent Család menekülését kiváltja. A leírt esemény az egyiptomi fáraó zsidó gyermekek elleni gyilkosságának megismétlődése (Kiv 1,15-22).

Az evangélium írója utal arra, hogy amikor József végrehajtja az angyaltól kapott parancsokat, azok egyben az ószövetségi jóvendölések beteljesítése. Mint ahogyan Jézus életének egyes eseményei is ószövetségi idézeteken alapulnak elbeszélésében. Máté az írásokra utalással igazolni akarja, hogy Jézus az Izrael nép Dávid nemzetségéhez tartozik, és ő az Isten által megígért, oly régóta várt messiás.

A több évet felölelő eseménysor fő pillanatai ismerős mintára épülnek: József álmában megjelenik az Úr anyaga, felszólítja a lakhelyük elhagyására (menekülésre vagy visszatérésre), s meg is indokolja, miért van arra szükség. József nem késlekedik, vita nélkül követi az angyal felszólítását, s ebben a ráhallgatásban bizonyára közrejátszik a józan megfontolás is. Határozott, bátor családfőként elfogadja az indoklást, gyorsan dönt, majd cselekszik, mert védeni, menteni akarja a rábízottakat.

Józsefet tulajdonságai és viselkedése méltóvá tették arra, hogy apaságának gyakorlásával szolgálja Jézust és küldetését.

Védelmes -- amikor életveszély fenyegeti családját, *határozott, döntésképes vezető* -- amikor arra van szükség, hogy meneküljenek, illetve visszatérjenek; *bátor* -- mert bele mer vágni az ismeretlen, külföldi egyiptomi útba, *célirányos, jó szervező* -- hiszen találékonyan megszervezte az útjaikat és a letelepedést; *türelmes* -- az angyal megígért értesítésére várva; *dolgos* -- mert el tudta tartani a családját, biztosította otthonukat; és nem utolsó sorban *Isten szavában bízó* -- hiszen mindig mert az angyal által közvetített üzenetere hagyatkozni.

Családfőként, apaként, személyiségével és példájával ezt adta át Jézusnak is, és erre tanította, így nevelte a názáreti „József-iskolában”.

„József példája azt is tanítja számunkra, hogy az élet viharai közepette nem szabad félnünk Istenre hagyni életünk hajójának kormányát. Néha mi mindent szeretnénk ellenőrzésünk alatt tartani, de Őneki mindig nagyobb a rálátása.”
(Ferenc pápa: *Patris corde* 3.)

Végh Györgyi, Budapest